

ฐานข้อมูล

ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ฐานข้อมูล

ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ

๑. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ สภาพทั่วไป

- ที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง และประชากร

ตำบลศรีภูมิเดิมขึ้นกับตำบลชุมแสง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยให้ยกฐานะเป็นตำบลศรีภูมิ ประกอบด้วยทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน และต่อมาได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ มีพื้นที่การปกครองจำนวน ๙ หมู่บ้าน ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ ตั้งอยู่บ้านศรีภูมิ หมู่ที่ ๑ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ทิศเหนือของอำเภอกระสัง ห่างจากอำเภอกระสังประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

อาณาเขตดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลห้วยสำราญ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลชุมแสง และตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลกันทรารมย์ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเมืองใหม่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

- เนื้อที่

ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ประมาณ ๓๑.๖๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๒,๓๖๘ ไร่

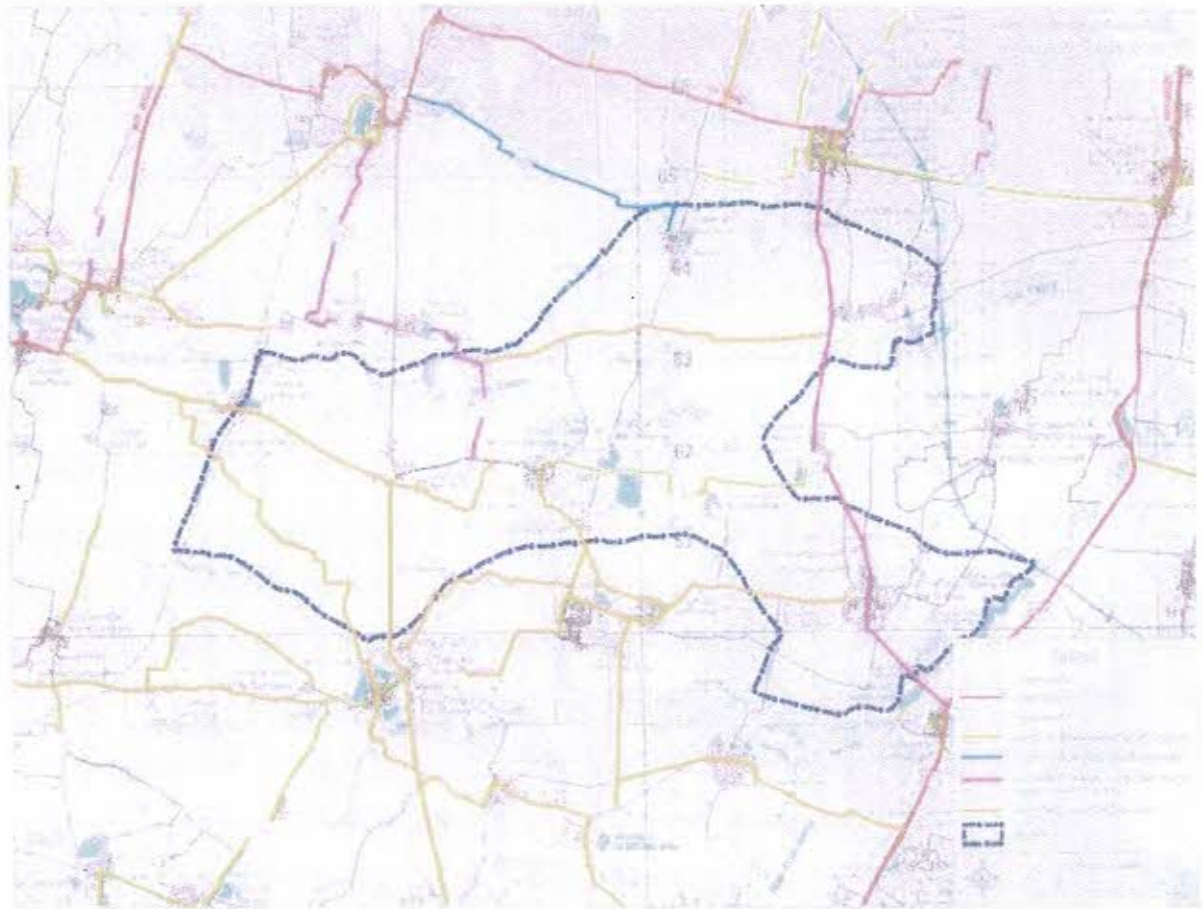
- สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศตำบลศรีภูมิเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมสำหรับทำนา มีแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ ห้วยจบก ไหลผ่านจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก และเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบลุ่มทำให้บางปีมีน้ำท่วม เช่น บริเวณ หมู่ที่ ๑ บ้านศรีภูมิ หมู่ที่ ๒ บ้านไทรปวน หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง และหมู่ที่ ๔ บ้านตะแบก

- สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศ แบบมรสุมเขตร้อน ซึ่งแบ่งได้ ๓ ฤดู คือ ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ส่วนฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ สำหรับฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน ซึ่งจะมีอากาศร้อนและอบอ้าว

แผนที่ตำบลศรีภูมิ

● แหล่งน้ำธรรมชาติ และ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

❖ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- หนองข้างต่าย หมู่ที่ ๓
- หนองสวาย หมู่ที่ ๖
- หนองกะทะ หมู่ที่ ๗
- หนองอาบี หมู่ที่ ๗

❖ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย ๑ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น ๑๘๗ แห่ง
- บ่อโยก ๒๕ แห่ง
- สระน้ำ ๕๕ แห่ง
- ระบบประปาหมู่บ้าน ๔ แห่ง

การปกครองและประชากร

ตารางแสดงรายชื่อหมู่บ้านในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ

ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
หมู่ที่ ๑ บ้านศรีภูมิ	นายบัณฑิตย์ เรืองศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านไทรปวน	นายสายหยุด ประจง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง	นายอดิศร ผลเจริญ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ บ้านตะแบก	นายเทิดศักดิ์ เข็มดี	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕ บ้านตาฮ้อ	นายสุติ โทรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖ บ้านกำเปร	นายกิตติศักดิ์ กมรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๗ บ้านติม	นายสงัด นิรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๘ บ้านขาม	นายสำเริญ แยมรัมย์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๙ บ้านโคกสูงใต้	นายชอบ ผลเจริญ	กำนันตำบลศรีภูมิ

ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน (หลัง)	จำนวนประชากร (คน)		
		เพศชาย	เพศหญิง	รวม
หมู่ที่ ๑ บ้านศรีภูมิ	๑๑๖	๒๓๒	๒๔๔	๔๗๖
หมู่ที่ ๒ บ้านไทรปวน	๙๘	๒๒๘	๒๓๔	๔๖๒
หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง	๑๙๙	๓๖๙	๓๗๔	๗๔๓
หมู่ที่ ๔ บ้านตะแบก	๑๔๔	๒๗๑	๒๙๔	๕๖๕
หมู่ที่ ๕ บ้านตาฮ้อ	๙๙	๒๒๔	๒๔๘	๔๗๒
หมู่ที่ ๖ บ้านกำเปร	๙๖	๑๖๕	๑๗๕	๓๔๐
หมู่ที่ ๗ บ้านติม	๙๕	๑๘๔	๑๙๔	๓๗๘
หมู่ที่ ๘ บ้านขาม	๑๑๑	๑๙๕	๒๑๖	๔๑๑
หมู่ที่ ๙ บ้านโคกสูงใต้	๑๓๑	๒๙๘	๓๕๐	๖๔๘
รวม	๑,๐๖๒	๒,๑๖๖	๒,๓๒๙	๔,๔๙๕

ที่มา : สถิติบ้านจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ ระดับตำบล ข้อมูลของ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

● สถานศึกษา

๑. โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้
  - ๑) โรงเรียนบ้านศรีภูมิสามัคคี หมู่ที่ ๑ บ้านศรีภูมิ
  - ๒) โรงเรียนบ้านขามสามัคคี หมู่ที่ ๘ บ้านขาม
๒. โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

- ๑) โรงเรียนบ้านโคกสูง หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้
  - ๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีภูมิวนาราม หมู่ที่ ๑ บ้านศรีภูมิ
  - ๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดประชาศรีทธารธรรม หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง

● สถานที่ทางศาสนา

๑. วัด จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้
  - ๑) วัดศรีภูมิวนาราม หมู่ที่ ๑ บ้านศรีภูมิ
  - ๒) วัดประชาศรีทธารธรรม หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง
  - ๓) วัดบ้านตาฮ้อ หมู่ที่ ๕ บ้านตาฮ้อ
๒. สำนักสงฆ์ จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้
สำนักสงฆ์วัดบ้านขาม หมู่ที่ ๘ บ้านขาม
๓. ที่พักสงฆ์ จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้
ที่พักสงฆ์บ้านติม หมู่ที่ ๗ บ้านติม

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมี ผู้ให้คำกักตความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

สามารถ จันทรสุรีย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้างทั้งลึกที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิต ในท้องถิ่นอย่างสมสมัยกรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหาการจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

รัตนะ บัวสนธ์ (๒๕๓๕) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่คนของบุคคลที่มีต่อตนเองต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการที่คนดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สืบสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ. ๒๕๓๗) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะว่าการจะใช้ชีวิตอย่างไรยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากสังสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรุงแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเวศ วะสี (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกายใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่า

วัฒนธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหาเป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้าน

การเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรเป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าสู่ตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

ข้อมูลปฏิทินกิจกรรมประจำปี วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม (โปรดระบุให้ ชัดเจน)	ชื่อกิจกรรม/ งานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญอย่างย่อและกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ชัดเจน)	หมายเหตุ
๑ ม.ค.	งานทำบุญขึ้นปีใหม่	วัดต่างๆในพื้นที่ตำบล	เลี้ยงพระ ฟังธรรม ทำบุญ ตักบาตร ข้าวสาร อาหารแห้ง	อบต.ศรีภูมิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน / ประชาชน	
มี.ค	วันมาฆบูชา	วัดต่างๆในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	อบต.ศรีภูมิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการ หมู่บ้าน /ประชาชน	
๑-๓๐ เม.ย.	บวชบรรพชาสามเณร	วัดประชาศรีธารธรรม	จัดพิธีบรรพชา อุปสมบท เพื่อสืบสานอนุรักษ์ ประเพณีท้องถิ่น	หน่วยอบรมประชาชนตำบล ศรีภูมิ	
๑๓ - ๑๖ เม.ย.	ประเพณีสงกรานต์	วัดต่างๆ ในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตรเทโว , พิธีสงฆ์	วัด/ชุมชน/ประชาชน	
๑๓ เม.ย.	ประเพณีรดน้ำดำหัว ผู้สูงอายุ	อบต.ศรีภูมิ	จัดกิจกรรมสงฆ์พระ , รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	อบต.ศรีภูมิ/ชุมชน/ประชาชน	
มี.ย.	ประเพณีวิสาขบูชา	วัดต่างๆในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	อบต.ศรีภูมิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการ หมู่บ้าน/ประชาชน	
ก.ค.	ประเพณีอาสาสุขภาพ, ประเพณีวันเข้าพรรษา	วัดต่างๆในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	อบต.ศรีภูมิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน/ ประชาชน	

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม (โปรดระบุให้ ชัดเจน)	ชื่อกิจกรรม/ งานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญอย่างย่อและกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ชัดเจน)	หมายเหตุ
๑๒ ส.ค.	วันแม่แห่งชาติ	อบต.ศรีภูมิ/อำเภอ	จัดกิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา และร่วมพิธีณที่ว่าการอำเภอ	อบต.ศรีภูมิ สมาชิกสภา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน/ประชาชน	
ก.ย.	ประเพณีแห่เทียนโต	ในพื้นที่ตำบลศรีภูมิ	เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นวัน รวมญาติ และการทำบุญให้แด่ญาติปู่ ย่า ตายาย ญาติ พี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วทำบุญต่อกับบุตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญประโยชน์	เจ้าของบ้าน มีการทำพิธี แห่เทียนโต จัดทำทุกหลังคา เรือน ในเขตตำบลศรีภูมิ	
ต.ค.	ประเพณีออกพรรษา	วัดต่างๆ ในพื้นที่ตำบล	ทำบุญต่อกับบุตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์	อบต.ศรีภูมิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน/ ประชาชน	
๕ ธ.ค.	วันพ่อแห่งชาติ	อบต.ศรีภูมิ/อำเภอ	จัดกิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา และร่วมพิธีณที่ ที่ว่าการอำเภอ	อบต.ศรีภูมิ	

ข้อมูลด้าน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ ที่	ประเพณี / วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ระยะเวลา	สถานที่
1	วันมาฆบูชา	มาฆบูชา เป็นวันสำคัญของพระพุทธศาสนาวันหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้กันว่า เป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่ พระพุทธเจ้า ได้ประกาศ หลักธรรม คำสั่งสอนของ พระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมกันใน วันนั้น นำไปเผยแผ่ วันมาฆบูชา เป็นวันบูชาพิเศษ	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4	ในพื้นที่ ตำบล และ ใกล้เคียง
2	ประเพณีบุญสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นวัน ขึ้นปีใหม่ของไทย ซึ่งตรงกับ วันที่ 13 - 15 เมษายน ของ ทุกปี มีการทำบุญตักบาต และ สรงน้ำพระ รดน้ำดำหัวขอพร ผู้สูงอายุให้อยู่เย็นเป็นสุข	13 - 16 เมษายน ของทุกปี	
3	วันวิสาขบูชา	วันวิสาขบูชา หมายถึง การบูชาในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า 3 ประการ คือ เป็นวันประสูติ ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า และปรินิพพาน	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7	ในพื้นที่ ตำบล และ ใกล้เคียง
4	วันอาสาฬหบูชา	วันอาสาฬหบูชา หมายถึง การบูชาในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 วันอาสาฬหบูชาเป็นวันที่พระพุทธเจ้าได้ทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนา โปรดพระปัญจวัคคีย์ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรมและขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จึงถือว่าวันนี้เป็นวันแรกที่มีพระสงฆ์เกิดขึ้นครบองค์พระรัตนตรัย	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8	ในพื้นที่ ตำบล และ ใกล้เคียง

ลำดับ ที่	ประเพณี / วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ระยะเวลา	สถานที่
6	วันเข้าพรรษา	<p>วันเข้าพรรษา เป็นวันสำคัญในพุทธศาสนาวันหนึ่ง ที่พระสงฆ์อธิษฐานว่าจะพักประจำอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ตลอดช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา 3 เดือน ตามที่พระธรรมวินัยบัญญัติไว้ โดยไม่ไปค้างแรมที่อื่น ยังมีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ "ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา" ประเพณีที่กระทำกันเมื่อใกล้ถึงฤดูเข้าพรรษา ซึ่งมีมาตั้งแต่โบราณกาล การหล่อเทียนเข้าพรรษานี้ มีอยู่เป็นประจำทุกปี เพราะในระยะเข้าพรรษา พระภิกษุจะต้องมีการสวดมนต์ทำวัตรทุกเช้า - เย็น และในการนี้จะต้องมีรูป - เทียนจุดบูชาด้วย พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย จึงพร้อมใจกันหล่อเทียนเข้าพรรษา สำหรับให้พระภิกษุจุดเป็นการกุศลทานอย่างหนึ่ง เพราะเชื่อกันว่าในการให้ทานด้วยแสงสว่าง จะมีอานิสงฆ์เพิ่มพูนปัญญาหุดาสว่างไสว ตามชนบทนั้น การหล่อเทียนเข้าพรรษาทำกันอย่างเอิกเกริกสนุกสนานมาก เมื่อหล่อเสร็จแล้วก็จะมีการแห่แหน รอบพระอุโบสถ 3 รอบ แล้วนำไปบูชาพระตลอดระยะเวลา 3 เดือน</p>	แรม 1 ค่ำ เดือน 8	ในพื้นที่ตำบล และใกล้เคียง
7	ประเพณีตัก บาตรเทโว	<p>หลังวันออกพรรษา 1 วัน คือ แรม 1 ค่ำ เดือน 11 จะมีการ "ตักบาตรเทโว" หรือชื่อเต็มตามคำพระว่า "เทโวโรหนะ" แปลว่าการหยั่งลงจากเทวโลก โดยสามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ตักบาตรดาวดึงส์" โดยอาหารที่นิยมนำไปใส่บาตรคือ ข้าวต้มมัด และ ข้าวต้มลูกโยน</p>	แรม 1 ค่ำ เดือน 11	ในพื้นที่ตำบล และใกล้เคียง
8	ประเพณีลอย กระทง	<p>ลอยกระทง เป็นประเพณีที่สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงไปในน้ำ การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่ไปกับกระทง และยังเป็น การส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย</p>	วันเพ็ญ (ขึ้น 15 ค่ำ) เดือน 12	ในพื้นที่ตำบล และใกล้เคียง

อิตติบสอง กองสิบสี่

อิตติบสองมาจากคำ 2 คำ คือ **อิต** กับ **สิบสอง** อิตมาจากคำว่า จาริตหมายถึงสิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณีที่ค้ำจุน ชาวอีสาน เรียกว่า **จารีตหรืออิตติบสอง**ในหนึ่งปี

กองสิบสี่ หมายถึง ครอบธรรม 14 อย่าง เป็นกรอบหรือแนวทางที่ใช้ปฏิบัติระหว่างกัน ของผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครอง พระสงฆ์ และระหว่างบุคคลทั่วไป เพื่อความสงบสุขร่มเย็นของ บ้านเมือง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสานที่ดำรงชีพอยู่ในสังคมเกษตรกรรม ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่แห้งแล้งกันดารนั้น ในความเชื่อต่อการดำเนินชีวิตที่มีความผาสุกและเจริญรุ่งเรืองเกิดขึ้นแก่ครอบครัวและบ้านเมืองก็ต้องการประกอบพิธีกรรม มีการเช่น สรงบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย และร่วมทำบุญตามประเพณีทางพุทธศาสนาด้วยทุกๆเดือนในรอบปีนั้นมีการจัดงานบุญพื้นบ้านประเพณีพื้นเมืองกันเป็นประจำ จึงได้ถือเป็นประเพณี 12 เดือนเรียกกันว่า **อิตติบสอง** ถือกันว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาถึงปัจจุบันคติความเชื่อในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจต่อการดำรงชีวิตชาวอีสานจึงมีงานบุญพื้นบ้านมากมายจนได้ชื่อว่าเป็นภูมิภาคที่มีงานประเพณีพื้นบ้านมากที่สุดในประเทศอิตติบสองเดือนหรือประเพณีสิบสองเดือนนั้น ชาวอีสานร่วมกันประกอบพิธีนับแต่ต้นปี คือ

1. เดือนอ้าย หรือเดือนเจียง งานบุญเข้ากรรม มีงานบุญดอกคำ (นำคำห่มหนาวไปถวายสงฆ์)

ประเพณีเส็งกลอง ทำลานตี(ลานนวดข้าว)ทำปลาแดก (ทำปลาร้าไว้เป็นอาหาร) เกี่ยวข้าวในนา เล่นว่าว ชักว่าวสนุนิมนต์พระสงฆ์เข้าประวาสกรรมตามประเพณีนั้นมีการทำบุญทางศาสนา เพื่ออุทิศบุญทดแทนบุญคุณต่อบรรพบุรุษ ชาวบ้านเลี้ยงผีแดน ผีบรรพบุรุษ มีการตระเตรียมเก็บสะสมข้าวปลาอาหารไว้กินในยามแล้ง

2. เดือนยี่ งานบุญอุทาน ทำบุญที่วัด พระสงฆ์เทศน์เรื่องแม่โพสพ ทำพิธีปลงข้าวในลอมและฟาดข้าว

ในลาน ขนข้าวเปลือกขึ้นเล้า (ยุ้งฉาง) นับเป็นความเชื่อในการบำรุงขวัญและเสริมมงคลทางเกษตรกรรม มีทั้งทำบุญที่วัดและบางครั้งทกบุญที่ลานนวดข้าว เมื่อขนข้าวใส่ยุ้งแล้วมักไปทำบุญที่วัด

3. เดือนสาม บุญข้าวฉี่ มีพิธีเลี้ยงตาแฮก (พระภูมินา) เพราะชนข้าวขึ้นขู่แล้ว งานเอ็นขวัญข้าวหรือ กู่ขวัญข้าว เพ็ญเดือนสามทำบุญข้าวฉี่ตอนเย็นทำมาฆบูชา ลงเงินฝ้ายหาหั่วพัน (ไม้เชื้อเพลิงถ้าไม้ไผ่ตายหั่ว กิ่งไม้แห้ง-พัน)ตามประเพณีหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวไต้ขู่แล้ว มีการทำบุญเช่นสรวงบูชาเจ้าที่นา ซึ่งชาวอีสานเรียกว่า ตาแฮก และทำบุญแผ่ส่วนกุศลให้ผีปู่ตาชาย อันเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ โดยการทำข้าวฉี่ (ข้าวเหนียวปั้นเป็นก้อนสอดใส่น้ำตาลหรือน้ำอ้อยชุบไข่ม้วนเหลือง) นำไปถวายพระพร้อมอาหารคาวหวานอื่นๆ

4. เดือนสี่ บุญพระเวส (อ่านออกเสียงพระ-เวศ) มีงานบุญพระเวส (ฟังเทศน์มหาชาติ) แห่งพระอุปคุตตั้งศาลเพียงตา ทำบุญแจกข้าวอุทิศให้ผู้ตาย (บุญเปตพลี) ประเพณีเทศน์มหาชาติเหมือนกับประเพณีภาคอื่นๆ ด้วย เป็นงานบุญทางพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติทำบุญถวายภัตตาหารแล้วคอนบ้ายฟังเทศน์ เรื่องเวสสันดรชาดก ตามประเพณีวัดติดต่อกัน 2-3 วันแล้วแต่กำหนดในช่วงที่จัดงานมีการแห่พระอุปคุตเพื่อขอให้บันดาลให้ฝนตกด้วย

5. เดือนห้า บุญสงกรานต์ หรือเทศกาลสงกรานต์ ชาวอีสานเรียกกันว่า สั้งขานต์ ตามประเพณีจัดงานสงกรานต์นั้น บางแห่งจัดกัน 3 วัน บางแห่ง 7 วัน แล้วแต่กำหนดมีการทำบุญถวายภัตตาหาร คาวหวาน หรือถวายจันทน์เข้า-เพลตลอดเทศกาล ตอนบ้ายมีสงกรานต์รดน้ำผู้ใหญ่ผู้เฒ่าก่อนเจดีย์ทราย

6. เดือนหก บุญบั้งไฟ บางแห่งเรียก บุญวิสาขบูชา มีงานบุญบั้งไฟ (บุญขอฝน) บุญวิสาขบูชา วันเพ็ญเดือนหกเกือบตลอดเดือนหกนี้ ชาวอีสานจัดงานบุญบั้งไฟ จัดวันใดแล้วแต่คณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดถือเป็นการทำบุญบูชาแดน (เทวดา) เพื่อขอให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลและความอุดมสมบูรณ์ของข้าวปลาอาหารในปีต่อไป ครั้นวันเพ็ญหก เป็นงานบุญวิสาขบูชาประเพณีสำคัญทางพุทธศาสนา มีการทำบุญฟังเทศน์และเวียนเทียนเพื่อผลแห่งอานิสงส์ในภพหน้า

7. เดือนเจ็ด บุญข้าชะ มีพิธีเลี้ยงตาแฮก ปู่ตา หลักเมือง งานบุญเบิกบ้านเบิกเมือง งานเข้านาคเพื่อบวชนาคคิดความเชื่อหลังจากหว่านข้าวกล้าดำนาเสร็จ มีการทำพิธีเช่นสรวงเจ้าที่นา เพื่อความเป็นสิริมงคลให้ข้าวกล้าในนางอกงาม บ้านที่กุลบุตรมีงานอุปสมบททดแทนบุญคุณบิดามารดา และเตรียมเข้ากรรมในพรรษา

8. เดือนแปด งานบุญเข้าพรรษา มีพิธีหล่อเทียนพรรษา งานบุญเทศกาลเข้าพรรษา แต่ละหมู่บ้านช่วยกันหล่อเทียนพรรษา ประดับให้สวยงาม จัดขบวนแห่เพื่อนำไปถวายเป็นพุทธบูชา มีการทำบุญถวายภัตตาหาร เครื่องไทยทานและผ้าอาบน้ำฝน เพื่อพระสงฆ์จะได้นำไปใช้ตลอดเทศกาลเข้าพรรษา

9. เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน จัดงานวันแรม 14 ค่ำเดือน 9 นับแต่เข้ามิด ชาวบ้านจัดอาหารคาวหวาน หมากพลูหรือใส่กระทงเล็ก ๆ นำไปวางไว้ตามลานบ้าน ใต้ต้นไม้ ข้างพระอุโบสถ เพื่อเป็นการให้ทานแก่เปรตหรือวิญญาณที่ตกทุกข์ได้ยากตอนสายมีการทำบุญที่วัด ฟังเทศน์เป็นอานิสงส์

10. เดือนสิบ บุญข้าวสาก ข้าวสากหมายถึงการกวณกระยาสารท คล้ายงานบุญสลากภัตในภาคกลาง จัดงานวันเพ็ญเดือน 10 นำสารับคาวหวานพร้อมกับข้าวสาก(กระยาสารท) ไปทำบุญที่วัดถวายผ้าอาบน้ำฝนและเครื่องไทยทาน แต่ก่อนที่จะถวายนั้นจะทำสลากคิดไว้ พระสงฆ์องค์ใดจับสลากใดก็ได้รับถวายจากเจ้าของสารับนั้น ตอนบ้ายฟังเทศน์เป็นอานิสงส์

11. เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา มีพิธีถวายผ้าห่มหนาวในวันเพ็ญ มีงานบุญตักบาตรเทโว พิธีกวนข้าวทิพย์ พิธีลอยเรือไฟนับเป็นช่วงที่จัดงานใหญ่กันเกือบตลอดเดือน นับแต่วันเพ็ญ มีการถวายผ้าห่มหนาวแต่พระพุทธรูป พระสงฆ์ วันแรม 1 ค่ำ งานบุญตักบาตรเทโว ตอนเย็นวันขึ้น 14 ค่ำ มีพิธีกวนข้าวทิพย์ มีงานช่วงเสื่อ (แข่งเรือ) ในวันเพ็ญมีงานแห่ปราสาทผึ้ง พิธีลอยเรือไฟ (ไหลเรือไฟ) เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา มีทั้งงานบุญกุศลและสนุกสนานรื่นเริง

12. เดือนสิบสอง บุญกฐิน ทำบุญข้าวเม่าพิธีถวายกฐินเมื่อถึงวันเพ็ญจัดทำข้าวเม่า(ข้าวใหม่)นำไปถวายพระ พร้อมสำรับคาวหวานขึ้นตอนบ่ายฟังเทศน์เป็นอันสงัดจัด พิธีทอดกฐินตามวัดที่!!ของกฐินไว้ งานบุญในสัปดาห์สองนั้น ตามหมู่บ้านที่เคร่งประเพณียังคงจัดกันอย่างครบถ้วนบางแห่งจัดเฉพาะงานบุญใหญ่ๆตามแต่คณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกันจัด บางแห่งเป็นงานใหญ่ประจำปี งานบุญแห่เทียนพรรษา ชาวจังหวัดอุบลฯจัดเป็นงานใหญ่ทุกปีงานลอยเรือไฟ ชาวจังหวัดนครพนมจัดเป็นงานใหญ่ประจำปี และงานแห่ปราสาทผึ้งชาวเมืองสกลนคร จัดเป็นงานใหญ่ประจำปี เป็นต้น ปัจจุบันนี้มีการฟื้นฟูการจัดงานสัปดาห์สองเป็นงานใหญ่ๆ เพื่อการอนุรักษ์สืบมรดกทางวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดด้วย

กองสิบสี่

สำหรับกองสิบสี่ ตามคติการถือปฏิบัติของชาวอีสานนั้น ถือเป็นหลักธรรมในการครองบ้านครองเรือนที่ควรปฏิบัติ ซึ่งหากใครที่ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดแล้วนับเป็นบุคคลอยู่ในศีลในธรรมเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป หลักปฏิบัติ 14 ข้อ หรือ 14 ประการ ได้แก่

1. หูเมือง เป็นราชทูตต่างหน้าแทนบ้านเมือง หมายถึง เป็นบุคคลที่พูดจาไพเราะ อ่อนหวาน พูดจริง
2. ตาเมือง เป็นนักปราชญ์ มีความรอบรู้ในวิชาการบ้านเมือง รู้หลักธรรม
3. แก่นเมือง เป็นผู้ทรงคุณธรรม ยุติธรรม
4. ประตุมือง เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ศรัทธาพุทธทศโรปกรรม
5. รากเมือง เป็นผู้รอบรู้ในด้านโหราศาสตร์ คาราศาสตร์
6. เหย้าเมือง เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์
7. ขางเมือง เป็นผู้ชำนาญในการออกแบบ ชำนาญในการศึก
8. ซื่อเมือง เป็นผู้มึนตระกูลเป็นนักปราชญ์ผู้กล้าหาญ
9. แปเมือง เป็นผู้มึนศีลธรรมอันดี ตัดสินคดีความเที่ยงธรรม
10. เขตเมือง เป็นผู้ทำหน้าที่พิทักษ์เขตเมือง รักษาเขตแดนบ้านเมือง
11. ใจเมือง เป็นผู้ทำหน้าที่ปกครองบ้านเมืองที่ดี
12. คำเมือง เป็นผู้พิทักษ์รักษาให้เมืองมีค่า มีเงินทอง ติดต่อกำขาย
13. สติเมือง เป็นผู้รู้จักการรักษาพยาบาล หมอยา
14. เมฆหมอกเมือง เป็นผู้ทำหน้าที่ประคองเทพอารักษ์พิทักษ์เมืองเป็นหลักเมืองการถือกองสิบสี่

ประการนี้นับเป็นการรักษาบ้านครองเรือนมีศีลธรรม มีทศพิธราชธรรม

ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	การทำน้ำพริก	นางมณี อยู่สุข	ม.1 ต.ศรีภูมิ
2	การทำปุ๋ยอินทรีย์	นายประคอง หมู่ทอง	ม.7 ต.ศรีภูมิ
3	การผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ	นายสมศักดิ์ ชิงชัยชนะ	ม.8 ต.ศรีภูมิ
4	การทำฟาร์มเห็ด	นางทวนทอง โกติรัมย์	ม.9 ต.ศรีภูมิ
5	การเลี้ยงหมู	นายชะ กิ่งแก้ว	ม.4 ต.ศรีภูมิ
6	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายสมกิจพันธ์ วิชาติ	ม.7 ต.ศรีภูมิ
7	การทำโรงสีชุมชน	นายสำเริญ แยมรัมย์	ม.8 ต.ศรีภูมิ

ด้านดนตรี นาฏศิลป์ การนวด และการละเล่นพื้นบ้าน

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	การรำตรด	นางเนตรนภา ทองยอน	ม.1 ต.ศรีภูมิ
4	การรำไม้พลอง	นางนฤมล หมู่ทอง	ม.7 ต.ศรีภูมิ

ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	เห็ดนางฟ้า เห็ดขอน	นางสาวกุหลาบ โกติรัมย์	ม.9 ต.ศรีภูมิ
5	การทำข้าวอินทรีย์	นายสมกิจ พันธุ์วิชาติ	ม.7 ต.ศรีภูมิ
6	กลุ่มตีเหล็ก	นายสมศักดิ์ พิณรัมย์	ม.7 ต.ศรีภูมิ
7	กลุ่มทอผ้าบ้านโคกสูง	นางสงวน มีโชค	ม. 9 ต. ศรีภูมิ
8	กลุ่มทอผ้าบ้านตาฮ้อ	นางอรรษา พิรัมย์ย์	ม. 5 ต. ศรีภูมิ
9	การทำอิฐประสาน /เตาเผาขยะประหยัคพลังงาน	นายนิยม อะพรรรัมย์	ม.6 ต.ศรีภูมิ

ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	สมุนไพร	นายฤกษ์ กิ่งแก้ว	ม.2 ต.ศรีภูมิ
2	ผลิตข้าวอินทรีย์	นายสำเริญ แยมรัมย์	ม.8 ต.ศรีภูมิ

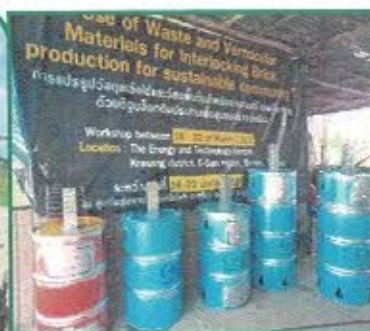

ด้านศาสนา วัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	พิธีกรรมทางศาสนา	นายสมศักดิ์ จักสาน	ม.2 ต.ศรีภูมิ
2	พิธีกรรมทางศาสนา	นายบุญเลิศ กิ่งแก้ว	ม.4 ต.ศรีภูมิ
3	พิธีกรรมทางศาสนา	นายจารุบุตร สวัสดิ์กิจงานนท์	ม.1 ต.ศรีภูมิ
4	พิธีกรรมทางศาสนา	นายพรหม รสหอม	ม.5 ต.ศรีภูมิ
5	พิธีกรรมทางศาสนา	นายโนรี แสนกล้า	ม.9 ต.ศรีภูมิ

ภาคผนวก

การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง หัตถกรรม (ทอผ้าฝ้าย)

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ประวัติ

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางสาว สว่าง นามสกุล มีโชค ชื่อเล่น สว่าง
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน 8 31109 00011 70 1
 เกิดวัน ศุกร์ ที่ 19 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2491 อายุ 67 ปี เดือน
 จังหวัดที่เกิด บุรีรัมย์ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ
 ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ 37/1 ถนน - หมู่ที่ 3 บ้าน โคกสูง
 ตำบล ศรีภูมิ อำเภอ กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31160
 โทรศัพท์ 095-4127841
 วุฒิการศึกษา ป.4 ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญา ทอผ้าไหม จำนวนปี

๑.๒ ประวัติครอบครัว

บิดาชื่อ พ่อ สิบ ตรีวิเศษ บิดาอาชีพ ทำนา อายุ 63 ปี
 มารดาชื่อ แม่ โป ตรีวิเศษ มารดาอาชีพ ทำนา อายุ 69 ปี
 ชื่อสามี/ภรรยา นางสาวได้ม-นางสว่าง มีโชค อาชีพ ทำนา อายุ 70-67 ปี

คนที่	มีบุตรจำนวน 1 คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี	คนที่	มีบุตรจำนวน.....คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี
๑	<u>นางสาวทองทอง โทษรัมย์</u>	<u>48</u>	๖		
๒			๗		
๓			๘		
๔			๙		
๕			๑๐		

๒. ประวัติชีวิต และผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน (เขียนเครื่องหมาย / ใน)

☐ เกษตรกรรม	☐ ศิลปกรรม
☒ อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	☐ ภาษาและวรรณกรรม
☐ การแพทย์แผนไทย	☐ ดนตรีและนาฏศิลป์
☐ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	☐ ปรัชญา ศาสนา และประเพณี
☐ กองทุนและธุรกิจชุมชน	☐ โภชนาการ

๓. การสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้

- ไม่ได้เผยแพร่/ถ่ายทอด เผยแพร่/ถ่ายทอด

ก่อตั้งกลุ่มผ้าไหมทอผ้าไหม ย้อมสีไหม
ทอผ้าไหม ทั้งสีเดิม - นริศศรีธรรมชาติ

ลงชื่อ นางสาว สว่าง มีโชค

บัตรประจำตัวประชาชน Thai National ID Card
 เลขประจำตัวประชาชน Identification Number 3 3103 00011 70 1

ชื่อและนามสกุล นาง สงวน มีโชค
 Name Mrs. Sanguan
 Last name Michok
 เกิดวันที่ 13 ส.ค. 2491
 Date of Birth 13 Aug. 1948
 สัญชาติ ไทย
 อายุ 37/1 หมู่ที่ 3 ต.ค.ส.ภูมิ อ.กระสัง

จ.บุรีรัมย์
 21 ก.พ. 2566
 วันระงับบัตร
 21 Feb. 2013
 Date of Expiry

 (นางสงวน มีโชค)
 เจ้าพนักงานบัตรประชาชน

หมดอายุ
 ไม่มีการอายัด
 LIFELONG
 Date of Expiry 2369-02-02210941

ล้ำหวาด กุดต้อ
 สงวน มีโชค

BORA-03-02

ราชอาณาจักรไทย
 THAILAND

KNO-0657670-70

แบบ รจ.สวธ. (ข)

ใบรับรองเลขที่ ๐๓๙/๒๕๕๕

หนังสือรับรองการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรม

หนังสือรับรองฉบับนี้ออกให้เพื่อแสดง นางสงวน มีโชค กับพวก
ได้รับการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรมระดับ ตำบล ขององค์การเครือข่าย กลุ่มอาชีพ (ทอผ้าไหม)
ประเภทเครือข่ายอื่นๆ กลุ่มอาชีพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อส่งเสริมอาชีพและภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มและชุมชน
๓. เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับองค์กรและชุมชน

มีที่ตั้งอยู่เลขที่ ๓๗/๑ หมู่บ้าน โคกสูง หมู่ที่ ๓ ต.รอก/ชอย - ถนน - แขวง/ตำบล ศรีภูมิ
อำเภอ/เขต กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ ๓๑๑๖๐ ตามความข้อ ๓ และข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง
ว่าด้วยการกำหนดที่มา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา จำนวนกรรมการ และสมาชิก วาระการดำรง
ตำแหน่ง การประชุม การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามความ
ในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายวิชรนนท์ มั่นใจ)
วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านโคกสูง

บ้านโคกสูง ๓๗/๑ หมู่ ๓ บ้านโคกสูง ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐
ติดต่อ : คุณสงวน มีโชค ไทโร : ๐๘๑ ๕๗๙ ๕๘๖๙

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง.....
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ประวัติ

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นาง อรรดา นามสกุล พิริวัฒน์ ชื่อเล่น อ๋น
เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3 3103 00442 42 6
เกิดวัน เสาร์ ที่ 14 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2512 อายุ 46 ปี ..เดือน ..
จังหวัดที่เกิด บุรีรัมย์ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ
ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ 37 ถนน - หมู่ที่ 5 บ้าน ศรีอ้อย
ตำบล ศรีวิชัย อำเภอ กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31160
โทรศัพท์ 0862457789
วุฒิการศึกษา อ.บ ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญา..... จำนวนปี ..

๑.๒ ประวัติครอบครัว

บิดาชื่อ นาย พิก พิศรัมย์ บิดาอาชีพ เลิก อายุ 79 ปี
มารดาชื่อ นาง เมฆ พิศรัมย์ มารดาอาชีพ เลิก อายุ 77 ปี
ชื่อสามี/ภรรยา นาย สันต์ พิศรัมย์ อาชีพ เลิก อายุ 49 ปี

คนที่	มีบุตรจำนวน...3.คน	อายุปี	คนที่	มีบุตรจำนวน.....คน	อายุปี
	ชื่อ-นามสกุล			ชื่อ-นามสกุล	
๑	<u>นาย อรรชัช พิศรัมย์</u>	<u>24</u>	๖		
๒	<u>นาย อรรณพ พิศรัมย์</u>	<u>22</u>	๗		
๓	<u>นาย อรรณวัฒน์ พิศรัมย์</u>	<u>12</u>	๘		
๔			๙		
๕			๑๐		

๒. ประวัติชีวิต และผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน (เขียนเครื่องหมาย / ใน)

☐ เกษตรกรรม	☐ ศิลปกรรม
☒ อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	☐ ภาษาและวรรณกรรม
☐ การแพทย์แผนไทย	☐ ดนตรีและนาฏศิลป์
☐ การจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	☐ ปรัชญา ศาสนา และประเพณี
☐ กองทุนและธุรกิจชุมชน	☐ โภชนาการ

๓. การสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้

- ไม่ได้เผยแพร่/ถ่ายทอด เผยแพร่/ถ่ายทอด

ลงชื่อ..... อรรดา
(นาง อรรดา พิศรัมย์)

บัตรประจำตัวประชาชน Thai National ID Card
 Identification Number: 3 3103 00442 42 6
 ชื่อ: น.ส. อรรณดา พิริรัมย์
 ชื่อภาษาอังกฤษ: Mrs. Aranya Piriraim
 เลขประจำตัวประชาชน: 3-3103-00442-42-6
 วันเกิด: 14 มิ.ย. 2512
 Date of Birth: 14 Jun. 1969
 อายุ: 37 ปี 6 เดือน 17 วัน
 ต.ร.ร. 2554
 13 มิ.ย. 2561
 10 Jun. 2018
 31030207081111

น.ส. อรรณดา พิริรัมย์
 อรรณดา พิริรัมย์

BORA-26-02

 THAILAND
 JC1-0457096-37

แบบ รจ.สวธ. (ข)

ใบรับรองเลขที่ ๐๔๐/๒๕๕๕

หนังสือรับรองการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรม

หนังสือรับรองฉบับนี้ออกให้เพื่อแสดง นางอรรธยา พิริรัมย์ กับพวก ได้รับการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรมระดับ ตำบล ขององค์กรเครือข่าย กลุ่มอาชีพ (ทอผ้าไหม) ประเภทเครือข่ายอื่นๆ กลุ่มอาชีพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อส่งเสริมอาชีพและภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มและชุมชน
๓. เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับองค์กรและชุมชน

มีที่ตั้งอยู่เลขที่ ๓๗ หมู่บ้าน ตาฮ้อ หมู่ที่ ๕ ต.รอก/ชอย - ถนน - แขวง/ตำบล ศรีภูมิ อำเภอ/เขต กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ ๓๓๑๖๐ ตามความข้อ ๓ และข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดที่มา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา จำนวนกรรมการ และสมาชิก วาระการดำรงตำแหน่ง การประชุม การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายวิชรนนท์ มั่นใจ)

วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ ๓๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ประวัติความเป็นมา

กลุ่มทอผ้าไหมบ้านตาฮ้อ หมู่ที่ 5 ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ สาธารณรัฐไทย ได้รับคัดเลือกให้เป็นครัวบ้านตาฮ้อ เป็นการทำประโยชน์เพื่อสังคม นำไหมทอผ้าไหม ซึ่งเป็น กลุ่มอาชีพของกรมส่งเสริมการเกษตรมาชุมชน ที่สนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกระทรวงฯ (หรือ สว.) มาใช้ให้ชุมชนได้มีผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย และผ้าคลุมไหล่ ที่ทำจากเส้นด้ายไหมธรรมชาติ (เส้นไหมแท้) โดยผ่านการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เลขที่ 17579-243/246 ที่ทำการกลุ่มผ้าไหมบ้านตาฮ้อ หมู่ 5 ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งเมื่อวันพุธที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549 โดยสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกระสัง

รับรองจากกรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้รับรอง จากกรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผลิตภัณฑ์ไหมไทยชนิด Royal Thai Silk เกียรติคุณของหม่อนไหมไทย

ได้รับการคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ระดับสี่ดาว

ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2553

ติดต่อได้ที่

นางอรุณา ศิริรัมย์
ประธานกลุ่มทอผ้าไหมบ้านตาฮ้อ
บ้านเลขที่ 37 หมู่ 5 ต.ศรีภูมิ อำเภอ
กระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31160
ผ้าไหม - ขายส่งและผู้ผลิต
☎ 044 - 783609

แผนที่บ้านตาฮ้อ

OTOP

กลุ่มทอผ้าไหมบ้านตาฮ้อ

บ้านตาฮ้อ หมู่ที่ 5 ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
www.srisakon.go.th
โทร 044 - 666112 และ 044 - 666113

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง ผักนารวม (พระหิรโปกษนา)
 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ประวัติ

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นาย สัตติพันธ์ นามสกุล พระศิริรัมย์ ชื่อเล่น เก๋ข.๒
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน 5 3103 00005 53 9
 เกิดวัน ที่ 4 เดือน ก.พ พ.ศ. 2501 อายุ 57 ปี ๒ เดือน
 จังหวัดที่เกิด บุรีรัมย์ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ
 ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ 42 ถนน - หมู่ที่ 7 บ้าน ๒๒
 ตำบล ศรีภูมิ อำเภอ กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31160
 โทรศัพท์ 095-1314239
 วุฒิการศึกษา ๒.6 ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญา 4 จำนวนปี

๑.๒ ประวัติครอบครัว

บิดาชื่อ นาย กว. พระศิริรัมย์ บิดาอาชีพ ทัวนา อายุ - ปี
 มารดาชื่อ นาง อ. พระศิริรัมย์ มารดาอาชีพ ทัวนา อายุ - ปี
 ชื่อสมาชิกภรรยา นางสาวเพ็ญ พระศิริรัมย์ อาชีพ ทัวนา อายุ 52 ปี

คนที่	มีบุตรจำนวน...คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี	คนที่	มีบุตรจำนวน.....คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี
๑	<u>นางศิริพรณี พระศิริรัมย์</u>	<u>36</u>	๖		
๒	<u>น.ศ.วันเพ็ญ พระศิริรัมย์</u>	<u>33</u>	๗		
๓	<u>นางศิริมาตรี พระศิริรัมย์</u>	<u>20</u>	๘		
๔			๙		
๕			๑๐		

๒. ประวัติชีวิต และผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน (เขียนเครื่องหมาย / ใน)

☒ เกษตรกรรม	☐ ศิลปกรรม
☒ อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	☐ ภาษาและวรรณกรรม
☐ การแพทย์แผนไทย	☐ ดนตรีและนาฏศิลป์
☐ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	☐ ปรัชญา ศาสนา และประเพณี
☐ กองทุนและธุรกิจชุมชน	☐ โภชนาการ

๓. การสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้

- ไม่ได้เผยแพร่/ถ่ายทอด เผยแพร่/ถ่ายทอด

ลงชื่อ.....
(นาย สัตติพันธ์ พระศิริรัมย์)

บัตรประจำตัวประชาชน Thai National ID Card
 Identification Number: 5 3103 00005 53 7

ชื่อ นามสกุล **นาย ศักดิ์ชัย พระรัมย์**
 Name **Mr. Sakchai**
 Last name **Phanram**
 วันที่ 4 ก.พ. 2501
 Date of Birth **4 Feb. 1958**

อายุ 42 ปี 7 เดือน 7 วัน ส.ศ.ภูมิจ. อ.นครชัย
 อายุ **42** ปี **7** เดือน **7** วัน ส.ศ.ภูมิจ. อ.นครชัย

ร.พ. 2562
 Expiry Date
 Dec. 2019

ร.พ. 2568
 Expiry Date
 Feb. 2018

3003-02-12011830

Handwritten signature and notes in Thai script, including 'ศิริพรพรพรพรพร' and 'ศิริพรพรพรพร'.

608-26-6

THAILAND

JCO-0348021-57

แบบ รจ.สวธ. (ข)

ใบรับรองเลขที่ ๐๓๘/๒๕๕๕

หนังสือรับรองการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรม

หนังสือรับรองฉบับนี้ออกให้เพื่อแสดง นายศักดิ์ชัย พะนิรัมย์ กับพวก ได้รับการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรมระดับ ตำบล ขององค์กรเครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ดีเหล็ก) ประเภทเครือข่ายอื่นๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มและชุมชน
๒. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มและพัฒนากลุ่มต่อไป

มีที่ตั้งอยู่เลขที่ ๗๗ หมู่บ้าน ดิม หมู่ที่ ๗ ต.รอก/ชอย - ถนน - แขวง/ตำบล ศรีภูมิ อำเภอ/เขต กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ ๓๑๑๖๐ ตามความข้อ ๓ และข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดที่มา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา จำนวนกรรมการ และสมาชิก วาระการดำรงตำแหน่ง การประชุม การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายวัชรนนท์ มั่นใจ)

วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

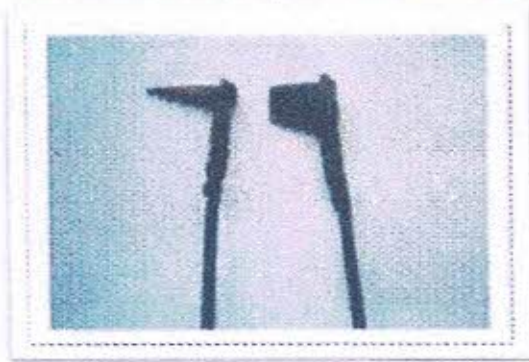
มีดสนาด

ประวัติความเป็นมา

“กลุ่มดีเหล็กบ้านติม” ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ประกอบด้วย มีดสนาด และมีดโบราณขนาดเล็ก ตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๕ โดยมี นายศักดิ์ชัย พะนิรัมย์ เป็นประธานกลุ่มฯ โดยสมัยนั้น นายยีน หมู่ทอง และนายยอด หล่อแหลม ได้อพยพมาจากบ้านกระโดนคือ อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ มาตั้งถิ่นฐาน ซึ่งมีอาชีพตัดมีดทำปิ่นแก๊ป และตีมีดสนาด ได้สอนให้ลูกหลานทำสืบทอดกันมา จนกระทั่งปี ๒๕๔๕ มีโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ทางองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจัดให้กลุ่มตีมีดสนาด บ้านติม หมู่ที่ ๗ เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลและให้การสนับสนุน โรงเรียนในอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ทันสมัย เพื่อให้กลุ่มได้ผลิตสินค้าเพียงพอแก่ความต้องการของตลาด ช่วยทำให้เศรษฐกิจ รายได้ของชุมชนดีขึ้น ต่อมา มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร่วมกับครูศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน และส่วนราชการอื่น ๆ ได้เข้ามาให้คำแนะนำด้านการจัดทำระเบียบกลุ่ม และรูปแบบผลิตภัณฑ์ รูปแบบใหม่ ๆ ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อีกทั้งประธานกลุ่มฯ มีความอดทนและความพยายามหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ตลอดจนเข้าหาส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ การตลาด การวางแผนบริหารจัดการกลุ่ม ให้แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ จนสามารถเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้บริโภคและสามารถเป็นที่ยอมรับของตลาดจนถึงปัจจุบัน

อัตลักษณ์(เอกลักษณ์)/จุดเด่นของผลิตภัณฑ์

เป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับ มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและทำชื่อเสียงให้กับอำเภอและหมู่บ้าน คงความเป็นเอกลักษณ์ สินค้าโบราณ หาดูได้ยาก

มาตรฐานและรางวัลที่ได้รับ

1. OTOP คัดสรร ปี ๒๕๕๓ ระดับ ๓ ดาว
๒. มผช.เลขที่ ๑๗๖/๒๕๕๖

ความสัมพันธ์กับชุมชน

ภายหลังจากที่ได้จัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมขึ้น ในหมู่บ้านจากเดิม ต่างคนต่างไปทำงาน ไม่มีเวลาพบปะพูดคุยและปรึกษาหารือกัน ปัจจุบันคนภายในหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ต่างมีความรักสามัคคีเกิดขึ้นในชุมชน จนได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคเป็นอย่างดี ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงเกิดความคิดว่า ถ้าเราทำเพียงคนเดียวคงไม่ดีแน่ เพราะจะขาดอะไรอีกหลายอย่าง เช่น การสนับสนุนจากทางราชการ แหล่งเงินทุนต่าง ๆ รวมทั้งกำลังการผลิตในกรณีที่ยอดขายเพิ่มขึ้น จึงได้ชักชวนแม่บ้านมารวมกลุ่มกัน มีการระดมเงินทุนด้วยการเข้าหุ้นๆ ละ ๑๐ บาท อย่างน้อยคนละ ๑๐ หุ้นมากที่สุดคนละ ๑๐๐ หุ้น แรกเข้าในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มีสมาชิก ๒๐ คน ๔๕๐ หุ้น เงินทุน ๔,๕๐๐ บาท จากการทำนงานดังกล่าวทำให้พี่น้องในหมู่บ้านมีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดความรักความสามัคคีกัน มีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน ทำให้ครอบครัวอบอุ่น ไม่อพยพถิ่นฐานไปอยู่ในเมืองเจริญ มีความรักบ้านเกิด สร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน

กระบวนการผลิต

วัตถุดิบและส่วนประกอบ

๑. เหล็ก, ถ่าน, น้ำ
๒. เต้าเผา, หอยโข่ง, แหนต
๓. ค้อนใหญ่, ค้อนเล็ก
๔. ตะไบ, คีม, จับ, เครื่องเจีย
๕. ชุดแกะสลักลวดลาย
๖. แวนู, หินลับ

ขั้นตอนการผลิต

๑. นำเหล็กเผาไฟตัดให้ขนาดพอดีกับเนืองาน
๒. นำเหล็กเผาไฟอีกครั้งเพื่อตีให้ขึ้นรูปมีดสนาด
๓. นำไปเจียส่วนที่ขรุขระออกแล้วตะไบด้วยมือ
๔. สลักลวดลายแล้วนำเฉพาะใบมีดไปเผาชุบแข็ง
๕. นำมาลับให้คม, ใส่สลักหู, ทาน้ำมันกันสนิม

เทคนิค/เคล็ดลับในการผลิต

๑. การทำมีดสนาดต้องใช้ทักษะ ความชำนาญ ความประณีต ความเพียร พยายาม และความอดทน มีสมาธิและความใจเย็นในการทำงานอย่างตั้งใจจึงจะเกิดความสำเร็จ
๒. ทุกขั้นตอนการผลิตจะต้องเน้นในเรื่องของความสะอาด คัดเหล็กอย่างดี มีคุณภาพ
๓. นำเหล็กมาเผาให้แดงพอดี ตีให้เป็นเนื้อเดียวกัน
๔. ใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น เป็นวัตถุดิบที่สำคัญ สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตได้
๕. การแกะสลักลวดลายวงพระจันทร์ข้างแรมทุกเล่ม เป็นลายโบราณซึ่งสะท้อนให้เห็นภูมิปัญญา
๖. เทคนิคการชุบที่พิเศษ คือไม่หัก ไม่บิด

ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ

กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ

กลุ่มตีเหล็กบ้านติม

ที่อยู่ ๔๒ ๗ - ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐

๐๘๙-๘๔๙๕๗๔๓

ประธานกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ

นายศักดิ์ชัย พะนิรัมย์

ที่อยู่ ๔๒ ๗ - ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐

๐๘๙-๘๔๙๕๗๔๓

แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

๑. ที่ทำการกลุ่มดีเหล็กบ้านติม เลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐
๒. งานแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP
๓. การออกร้านแสดงสินค้าและจำหน่ายของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายใน และนอกจังหวัด
๔. งานกาชาดและของดีอำเภอกระสัง
๕. งานกาชาดจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพถ่ายหมู่บ้านหัตถกรรม

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง..... การทำผัดขี้พริก .....

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ประวัติ

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นาย สมเอก นามสกุล สมธวัชชัย ชื่อเล่น โก้
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน 0 0103 08507 54 0
 เกิดวันที่ 4 เดือน ก.พ. พ.ศ. 2512 อายุ 47 ปี 3 เดือน
 จังหวัดที่เกิด บุรีรัมย์ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ
 ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ 45 ถนน ..... หมู่ที่ 4 บ้าน โคก
 ตำบล ศรีชุม อำเภอ กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31160
 โทรศัพท์ 0892814397
 วุฒิการศึกษา ว.ชว. ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญา ทำผัดขี้พริก 10 จำนวนปี

๑.๒ ประวัติครอบครัว

บิดาชื่อ นายสมชัย ทอ/นคต บิดาอาชีพ ..... อายุ ..... ปี
 มารดาชื่อ นางพร นคต/นคต มารดาอาชีพ ..... อายุ ..... ปี
 ชื่อสมาชิกภรรยา นางกมล สมธวัชชัย อาชีพ วิชา อายุ 42 ปี

คนที่	มีบุตรจำนวน.....คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี	คนที่	มีบุตรจำนวน.....คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี
๑	<u>นางจตุรภุมมา</u> <u>สมธวัชชัย</u>	<u>17</u>	๖		
๒	<u>นางภรณ์</u> <u>สมธวัชชัย</u>	<u>15</u>	๗		
๓			๘		
๔			๙		
๕			๑๐		

๒. ประวัติชีวิต และผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน (เขียนเครื่องหมาย / ใน)

- เกษตรกรรม
- อุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- การแพทย์แผนไทย
- การจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กองทุนและธุรกิจชุมชน
- ศิลปกรรม
- ภาษาและวรรณกรรม
- ดนตรีและนาฏศิลป์
- ปรัชญา ศาสนา และประเพณี
- โภชนาการ

๓. การสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้

- ไม่ได้เผยแพร่/ถ่ายทอด
- เผยแพร่/ถ่ายทอด

ทำที่ทอ/กระสัง ๓๐๑ ตำบลกระสัง นายสมเอก

ลงชื่อ.....
 (นายสมเอก สมธวัชชัย)

ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ของร้านค้ากลุ่มแปรรูปข้าวชุมชนบ้านติม หมู่ที่ ๗
ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ของร้านค้ากลุ่มแปรรูปข้าวชุมชน
บ้านติม หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

บ้านไร่ของสมาชิกบ้านดงซำ

ข้าวไรซ์เบอรี่ (Riceberry) ได้ชื่อว่าเป็นข้าวพิเศษที่
รวมข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวหอมนอก และข้าว
หอมมะลิ ไว้ในหนึ่ง รูปารวมคือข้าวขาว
ข้าวเหนียวมี รสหอม นุ่ม糯 สามารถปลูกได้ตลอดทั้ง
ปี ได้ผลผลิตต่อไร่ประมาณ 1 ตันต่อไร่ ไร่ต่อปี ใน
พื้นที่ราบ-ไร่หุบเขา

คุณสมบัติน้ำตาลต่ำ ไขมันต่ำ ใยอาหารสูง ข้าวไรซ์เบอรี่
คือมีสารต้านอนุมูลอิสระสูง ได้แก่ เบต้าแคโรทีน
ฟีนอลิก กรดไขมันไม่อิ่มตัว กรดไขมันอิ่มตัว กรดไขมัน
โอเมก้า 3 กรดไขมันโอเมก้า 6 กรดไขมันโอเมก้า 9 กรดไขมันโอเมก้า 10
ข้าวไรซ์เบอรี่ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ
ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ
ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมมะลิ

ปลูกไร่ของบ้านดงซำ บ้านดงซำ อ.บ้านดงซำ จ.อุตรดิตถ์
คุณสมบัติน้ำตาลต่ำ ใยอาหารสูง ข้าวไรซ์เบอรี่
คุณสมบัติน้ำตาลต่ำ ใยอาหารสูง ข้าวไรซ์เบอรี่
คุณสมบัติน้ำตาลต่ำ ใยอาหารสูง ข้าวไรซ์เบอรี่

AGRO TOURISM การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ ของบ้านดงซำ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นำกิจกรรมการเกษตรมาเป็นการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ทางการเกษตรและชื่นชมทัศนียภาพที่โดดเด่นของชนบทบ้านดงซำ และมีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่น่าสนใจ

ข้าวกล้องไรซ์เบอรี่อินทรีย์

ข้าวหอมมะลิชุมชน

ข้าวกล้อง

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์

แผนที่ร้านข้าวแปรรูปข้าวชุมชนบ้านดงซำ

ข้าวหอมมะลิ ชุมชน
รายได้ส่วนหนึ่งนำตั้งกองทุนส่งเสริม
ข้าวชุมชนเพื่อนำไปเป็นกองทุนเพื่อการ
ศึกษาชุมชนและนำไปเป็นทุนมอบคืนสู่
ชาวบ้าน
ผลิตและจำหน่ายโดย
ร้านค้ากลุ่มแปรรูปข้าวชุมชนบ้านดงซำ
หมู่ ๓ ต.ศรีภูมิ อ.กระสัง
จังหวัดบุรีรัมย์
โทร 080-2801290, 088-8567772

องค์การแปรรูปข้าวชุมชนศรีภูมิ
ถนนพหลโยธิน ซ.พหลโยธิน 1
โทร 044-366717, 3667044, 3667113
www.thaiagri.com

AGRO TOURISM

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

ผลิตและจำหน่ายโดย
ร้านค้ากลุ่มแปรรูปข้าวชุมชนบ้านดงซำ
หมู่ ๓ ต.ศรีภูมิ อ.กระสัง
จังหวัดบุรีรัมย์ 31160

เครือข่ายวัฒนธรรมตำบลศรีภูมิ
กลุ่มเครือข่ายวัฒนธรรม “กลุ่มภาครัฐ”
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

นายนิยม อะพรรัมย์
ประธานกรรมการ

สำหรับเจ้าหน้าที่
วันที่รับ...../...../.....
เลขที่รับ.....

แบบขอจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรม

แบบ จจ.สวธ. ๐๑ ข
หมายเลข...../.....

เขียนที่ สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอศรีนครินทร์
วันที่ 4 เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง ขอจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรม

เรียน วัฒนธรรมจังหวัด นนทบุรี

ด้วยข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว นินฉม นามสกุล ลุนพรรัมย์
อยู่บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ที่ ๖ ถนน ตำบล/แขวง ศรีสูง
อำเภอ/เขต บางใหญ่ จังหวัด นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ ๖๖๖๐๐

ในฐานะ ประธานองค์กร ภาครัฐ
 ผู้ได้รับมอบหมายจากองค์กร.....

ประเภทขององค์กรเครือข่าย

☒ ภาครัฐ	☐ ภาคเอกชน	☐ ภาคชุมชน
☐ ภาคธุรกิจ	☐ ประชาชนชาวบ้าน	☐ ภาควิชาการ
☐ เครือข่ายอื่น ระบุ.....		

มีความประสงค์ขอยื่นจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรมระดับ.....

ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗ และกฎกระทรวงที่แก้ไขข้อ โดยมีเอกสารประกอบแนบท้าย ดังนี้

๑. แบบรายชื่ामติขององค์กรเพื่อเป็นเครือข่ายวัฒนธรรม (แบบ จจ.สวธ. ๐๒)
๒. แบบบัญชีรายชื่อสมาชิกองค์กร (แบบ จจ.สวธ. ๐๓)
๓. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้านของผู้จดทะเบียน พร้อมรับรองสำเนา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้น และเอกสารประกอบแนบท้ายทุกฉบับเป็นความจริงทุกประการ และขอรับรองว่าข้าพเจ้าเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการจดทะเบียนเครือข่ายทางวัฒนธรรม

ลงชื่อ.....ผู้จดทะเบียน
(นินฉม ลุนพรรัมย์)
ตำแหน่ง ประธานเครือข่ายวัฒนธรรมอำเภอศรีนครินทร์
วันที่ 4 เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

แบบ รจ.สาธ. (ข)

ใบรับรองเลขที่ ๐๔๑/๒๕๕๕

หนังสือรับรองการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรม

หนังสือรับรองฉบับนี้ออกให้เพื่อแสดง นายนิยม อะพรรัมย์ กับพวก ได้รับการจดทะเบียนเครือข่ายวัฒนธรรมระดับ ตำบล ขององค์กรเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ ประเภทเครือข่าย ภาครัฐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อดำเนินงานด้านวัฒนธรรมตำบล

๒. เพื่อประสานงานเครือข่ายวัฒนธรรม

มีที่ตั้งอยู่เลขที่ - หมู่บ้าน ศรีภูมิ หมู่ที่ ๑ ต.รอก/ชอย - ถนน - แขวง/ตำบล ศรีภูมิ อำเภอ/เขต กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ ๓๑๑๖๐ ตามความข้อ ๓ และข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดที่มา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา จำนวนกรรมการ และสมาชิก วาระการดำรงตำแหน่ง การประชุม การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายวัชรนนท์ มั่นใจ)

วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ ๓๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำอิฐประสาน
บ้านท่าเปร หมู่ที่ ๖
ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระดังง์ จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้ผลิต ผู้ประกอบการอิฐประสาน
บ้านท่าเปร หมู่ที่ ๖ ตำบลศรีภูมิ
อำเภอกระดังง์ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐
โดย นายนิพนธ์ อรรถรัมย์

ข้อมูลเบื้องต้น
 การทำเตาเผาขยะประเภทพลังงาน
 บ้านท่าเปร หมู่ที่ ๖
 ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้คิด ผู้ประกอบการ
 เตาเผาขยะประเภทพลังงาน
 บ้านท่าเปร หมู่ที่ ๖ ตำบลศรีภูมิ
 อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐
 โดย นายนิพนธ์ ธรรมรัมย์

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง ป๊อกลูก ๗๗๗ และ ประเพณี
 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ประวัติ

๑.๑ ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นาย พรหม นามสกุล สีนอม ชื่อเล่น พรหม
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3 3103 00441 60 3
 เกิดวันที่ 5 เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๐ อายุ ๕๓ ปี ..... เดือน
 จังหวัดที่เกิด บุรีรัมย์ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ
 ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ 111 ถนน - หมู่ที่ 5 บ้าน ศรีภูมิ
 ตำบล ศรีภูมิ อำเภอ กระสัง จังหวัด บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ ๓116๐
 โทรศัพท์ ๐๘๕-๗๕๖๖๓๖๖
 วุฒิการศึกษา ป.๖ ประสบการณ์ด้านภูมิปัญญา ๕๐ จำนวนปี

๑.๒ ประวัติครอบครัว

บิดาชื่อ นาย รัด นามสกุล สีนอม บิดาอาชีพ ทำนา อายุ - ปี
 มารดาชื่อ นาง นาม นามสกุล สีนอม มารดาอาชีพ ทำนา อายุ - ปี
 ชื่อสามี/ภรรยา นาง รัด นามสกุล สีนอม มารดาอาชีพ ทำนา อายุ ๕๕ ปี

คนที่	มีบุตรจำนวน...คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี	คนที่	มีบุตรจำนวน...คน ชื่อ-นามสกุล	อายุปี
๑	<u>นาง อาริสา สีนอม</u>	<u>๕๕</u>	๖		
๒	<u>นาย สว่าง สีนอม</u>	<u>๕๒</u>	๗		
๓	<u>นาย สวัสดิ์ สีนอม</u>	<u>๕๖</u>	๘		
๔			๙		
๕			๑๐		

๒. ประวัติชีวิต และผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน (เขียนเครื่องหมาย / ใน)

☐ เกษตรกรรม	☐ ศิลปกรรม
☐ อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	☐ ภาษาและวรรณกรรม
☐ การแพทย์แผนไทย	☐ ดนตรีและนาฏศิลป์
☐ การจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	☒ ปรัชญา ศาสนา และประเพณี
☐ กองทุนและธุรกิจชุมชน	☐ โภชนาการ

๓. การสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้

- ไม่ได้เผยแพร่/ถ่ายทอด เผยแพร่/ถ่ายทอด

การแข่งขันท้อง และ กิจกรรมต่างๆ ของตำบล

ลงชื่อ พรหม สีนอม ครูภูมิปัญญา
 (นางงาม สีนอม)

การจัดพิธีบายศรีสู่ขวัญ
โดย นายพหรม รสหอม เป็นผู้ประกอบพิธีทางศาสนา

การทำพิธีเรียกขวัญข้าว หรือการเรียกขวัญพระแม่โพสพ
โดย นายพหรม รสหอม เป็นผู้ประกอบพิธีทางศาสนา

การเรียกขวัญข้าวเป็นระยะเวลาที่ข้าวกำลังตั้งท้อง การเรียกขวัญข้าว คือการเรียกขวัญแม่โพสพ
ให้มาอยู่กับต้นข้าว เพื่อที่รวงข้าวจะได้อุดมสมบูรณ์

ประเพณีสู่ขวัญข้าวความผูกพันต่อชาวนาไทยที่มีต่อพระแม่โพสพ

ความสำคัญ

ประเพณีสู่ขวัญข้าว เป็นประเพณีที่ชาวนาปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกขวัญพระแม่โพสพที่ตกหล่นตามท้องนาขึ้นสู่รวงข้าว และเป็นการบูชาพระแม่โพสพที่คอยป้องกันศัตรูพืชและสัตว์ที่จะมาทำลายข้าว เพื่อให้ได้ผลผลิตมากในปีต่อ ๆ ไป เป็นวัฒนธรรมที่พบมากในภาคกลางของประเทศไทย โดยเฉพาะที่จังหวัดนครนายก

ซึ่งประเพณีนี้จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละท้องถิ่น ประเพณีสู่ขวัญข้าว (ทั่วไป) บุญสู่ขวัญข้าว ประเพณีสู่ขวัญข้าวจะกระทำในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี

พิธีกรรม

โดยทั่วไปชาวนาต่างก็ทำพิธีโดยให้เจ้าของนาฝ่ายหญิงนุ่งขาวห่มขาว เป็นผู้ทำพิธีตอนเช้าตรู่โดยเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ ข้าวต้ม ผีอก มัน ไข่ ชันธ ๕ ขวดน้ำ แก้วแหวนเงินทอง แป้ง หวี กระจก ผ้าสไบ (อาจมีเพิ่มเติมหรือแตกต่างกันท้องถิ่น) นำสิ่งของเหล่านี้ห่อด้วยผ้าขาว ใส่กระบุงหรือบางท้องถิ่นที่ปิดกระบุงด้วยผ้าขาว นำขอมายคอนกระบุง (บางหมู่บ้านใช้ผ้าสีผูกให้สวยงาม) เดินไปตามท้องนาของตน ร้องเรียกแม่โพสพ ในใจความของการร้องเรียก คือ เชิญแม่โพสพ ที่ตกหล่นอยู่ให้มาอยู่ในยุ้งฉางข้าว

บางหมู่บ้านจะมีเพื่อนบ้านคอยมารับจนถึงบ้าน หลังจากนั้นจะนำกระบุงไปไว้ในยุ้งข้าวบางหมู่บ้านก็มีพรหมณ์ทำพิธีเรียกขวัญข้าวเข้ายุ้งฉาง โดยที่มีการตั้งบายศรี และเครื่องไหวโน ยุ้งฉาง ซึ่งการสู่ขวัญข้าว นั้น จะมีสำนวนหรือภาษาถิ่นที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละพื้นที่ ในปัจจุบันประเพณีสู่ขวัญข้าวยังคงกระทำอยู่ แต่จะมีน้อยลง โดยการสู่ขวัญข้าวบางพื้นที่ก็จะมี การทำร่วมกันและทำบุญเลี้ยงพระด้วย

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
ข้าวกล้อง ข้าวไรเบอร์รี่ เพื่อจำหน่าย
บ้านขาม หมู่ที่ ๘ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มทอผ้าไหมและผ้าฝ้ายบ้านตาฮ้อ
ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

การดูงานกลุ่มทอผ้าบ้านตาฮ้อ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
จากหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

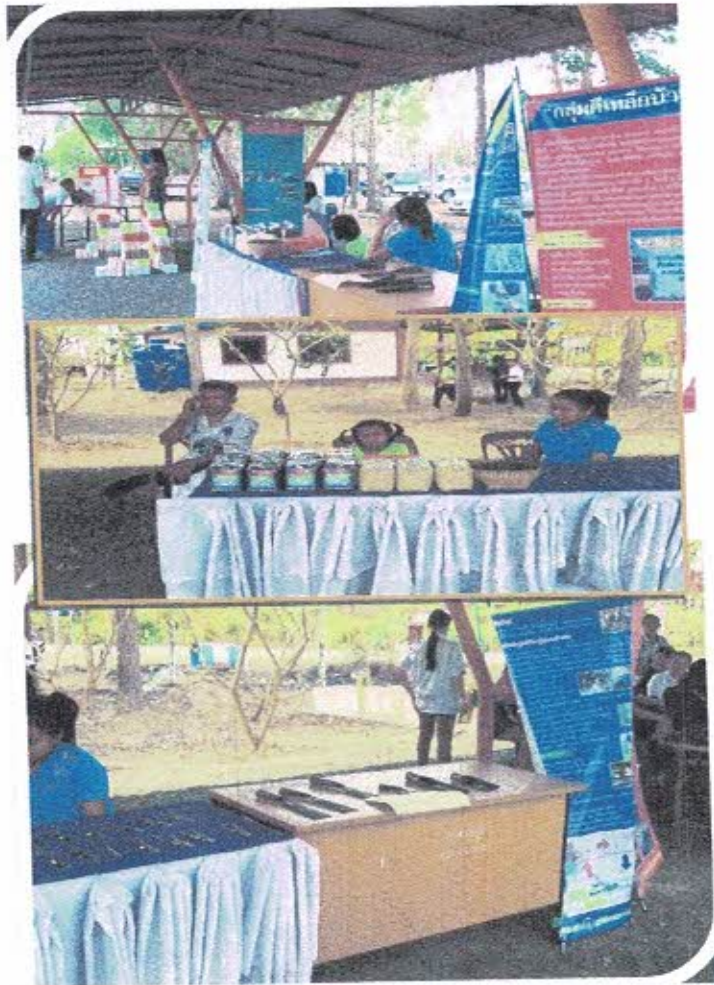

การจัดนิทรรศการเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของกลุ่มอาชีพรัฐประศาสน กลุ่มอาชีพตีเหล็กมีดขนาด กลุ่มทอผ้าบ้านตาฮ้อ
ณ. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดนิทรรศการเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของกลุ่มอาชีพอีสานประสาธน์ กลุ่มอาชีพตีเหล็กมีดสขนาด กลุ่มทอผ้าบ้านตาฮ้อ
ณ. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

การจัดนิทรรศการเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของกลุ่มอาชีพอิฐประสาน กลุ่มอาชีพตีเหล็กมีดขนาด กลุ่มทอผ้าบ้านตาฮ้อ
ณ. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อาชีพเสริม
การปักดินทองหมวกชาวทหาร และ การปักดินทองอินธนูใส่ชุดข้าราชการปกติขาว
บ้านตะแบก หมู่ที่ ๔ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

แหล่งเรียนรู้อาชีพเสริม การเลี้ยงไก่ไข่
ในเขตตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงสุกร
บ้านตะแบก หมู่ที่ ๔ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงวัว
ในเขตตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อาชีพเสริม การเลี้ยงหมูนา
บ้านตะแบก หมู่ที่ ๔ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

